

ACC. N:R M. 12451: /.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lrif. 88.

1.

Bruket att använda blommor och
kvistar med sig vid kyrkostes-
sökn, vilket är ett varit ett ur
männas bruk har upphört för
över 50 år sedan. Uppställningen
minns att sedan förför i min
barndom, men efter som de gamla där
har sedan försvunnit. Vad för slags
växter som användes berodde på
vad man själv hade att tillgå i
sin täppa. Det var merendels löven-
del, isop och mynta samt nejlikor
och buroas syndiga och sammankrud-
na till en kvast, men någon gång
endast några lösa stån avan på
psalmboken, så att då nämligen, vi-
rad tillräckligt. Psalmboken bars
i ena handen och den var ganska stor.

ACC. N:R M. 12451:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2.

Det är mycket möjligt att dagens
evangelietext uppröttes hemma och
man då hade en värt där för att
bekräfta så upp stället vid. Leckor
Någon regel var det ju ej. Den
sed med blommor gagnades endast
av äldre kvinnor, men ej av män.
Orsaken att man hade blommor med
sig vid kyrkobesök var intressanta.
De blott en sed och ej beroende av
någon fördom. Sedan gagnades så
gott som hela året om för så vitt
de ägde några inomhus växter att
plocka av några blad av, och i syn-
nerhet om det fanns sådana som
spredda lukt omkring sig. De kallade
dem för "luttblä" luttblad, vilka
sattes under näsan emellanåt.

Vid dop och kyrkostagning förekom i
regel g. några blommor med under-
lagandes då dop skedde i hemmet
då alltid blommor voro på bordet.
Så vid dop förekom sällan i hemmen
för. Sälligt folk hade g. råd att
kännte hem prästen. Vid vigsel fört
kom g. hela brudbuketten som nu-
mera blivit så gott som obligatorisk.
Nupptecknaren såg ju åtskilliga vig-
sel i kyrkan för 60 år sedan, men
de voro endast svartklädda. Man
men i änkell kavalj och bruden i
vanlig svart klädning utan släp
och utan krona. - Vid begrävningar
förekom alltid blommor, men ej
gerna kvastar, utan det var hem-
gjorda kransar, skän krökte en

ACC. N:R M. 12451: 4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Käpps. Tiv en ring och bant så bla-
mor runt deysamma med en snöre.
Blommorna plockade man själva i
sin trädgård. I brist härav gick
man Tiv en grönne som hade en
avvätta grates. När det vintres tid då
ej blommor fanns gagnade man nå-
got vintergrönt, kurbou eller silvers-
grön. Det var brukligt att man ha-
stade ner lösa blommor i grovan efter
den døde. Detta såsom en sista häls-
ning Tiv den kånsoone enhöringer.
Ättakvartarna man hade med sig
vid kyrkan hade ej annan benämning
än "matatkrästa" och någon skillnad
gjordes ej för vissa helgdagar. Det
var ej alla som hade kräster med
sig utan blott äldre damer.

"Varför man hade dessa blomsterkar-
ter var utslutande en gammal
sed man ärot från sina förfäder
troligen från antiken. Det var
och det däremot gäldade blommor vid
begravningar, så ville man visa den
avlidne den vördnad som stod till
hans, liksom med en deltagande för
de sörjande. Sedan har man vid de mer
artat till överdrift. - Ruktflaskor och
luktdoser har man totalt försvunnit
för mer än 60 år sedan. Datorna voro
av silver när det gällde rikt folk. De
vor ej så stora som hälften av en
ask. Spaltades samt försedda med
en snamp inuti att droppa ner en de
cologne uti. Rikt folk (damer) hade
billigare eller blev en nånstund att droppa

ACC. N:R M. 12451:6.

fr. de köpter av kränare samt i
vissa butiker. De voro mindre än
en vanlig smusdosa, samt med bid-
hängande lock. De baras i damers
hjärtfiska, vilka alla damer hade
färd, ibland så stora att de kunde
stoppa mer en halv stop flaskor i dem.
Det var således blott kvinnor som bru-
kade sådana, och de användes under
frågande guldänt när tiden föres
gav för drugg. Det gällde både ri-
ka och fattiga, fastän nog förmå
det åtskilliga som ej hade i synner-
het bland de yngre. De bortlämnades
till sidokamerater, ibland såsom
tack-senhetsgård för någon lämnat
plats då det var ont om sittplatser
då de byttes vid att sitta ner.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

6.

de användes för luftflaskor och lukt-
doar, sent gagnades vid alla Tju-
fännen det var fråga om folkvans-
liger, både i glädje och sorg. Kera-
mellen gagnas i regel inte nu, men det
förekommer i vissa fall att någon
tycker han eller i synnerhet hon mår
bra av att tugga på en keransel
hårt med droppar i. S. k. "hemmagjor-
da" äro då näst antitade och då kan
även en sidokamrat få en tribut av
struten. På den tiden folk vandra-
de till fjärra mila vägar till kyrkan
hade de en kaka eller någon annan
god bit med sig. Kunnas apskalar
man eller äkar bit, och så finnes i
alla kyrkbyar lagare som tjuhar-
depällen, att som ombas i den vägen.

Karamellerna hade man i sin Hjortet-
fiska. Några handväskor gagnades
i, sedan däremot Hjortarna äro knäppt
tillsägna måste sådana till. Det
var endast kvinnor som begagnade de
olika förringarna med sig och här
undräktas även snusdosar. En
stort antal kvinnor hade lärt sig
den konsten att snusa, och dosan
fick plats i den krumligt tillsägna
Hjortfiskan. Samma sed är för-
längesedan bortlagd, men är så
sedan. Men den är i bortlagd av
männen. De kunna d. v. s. lägga i
munnen, men är en gång under en
frågande gästgäst. Kyrkostyraren
har sett att vid en nattorgång
en par män varit framme vid

allt, de njöto av var sin, mell-
bänk, som den ene bekostade. Det
var i en kyrka i en annan församling
det är inte i smyggiert man för-
tärer av djunglens sk. utan sidos-
konratern erhåller också såvida
han är känd. Någon åthutning
av tjänstgörande prästman har
jag aldrig hört omtalas, men
när av en predikande lekman
en gång. Det var en enkel man
som sat i god åsyn för predi-
kanten som tog fram dösen helt
oskyldigt och mente ha några
korn, men blev så frast åthut-
ad av predikanten att han
när nog släppte dösen. Han
åhörde nog ej denna fler gånger.

ACC. N:R M. 12451:10.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

10.

För 65 år sedan hade vi en präst
i denna församling som själv an-
vände snus i näsan, och han orka-
de ej vänta tills han sagt amen
med att taga upp dessa mit för
allmänheten och låta sig några kram
Så intet bar det sig för honom att
varna andra, eller så varade en
predikan dubbelt så länge som
den numera gör. Han mötte en
gång en kvinna på gatan, som han
minst gagnade snus, och sade till
hennes: Maria ge mig en pris snus?
O ja han så ful dessa så ja han
intet visa krakehan den. Då gör
ingenting, om snusen så var i
en träske blev svaret, och så tog
han från dessa och ljöd kyrkordet.

ACC. N:R M. 12451: //.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

11.

Vår de olika brudens och de upp-
räknade sederna med blommar och
luktrosor upplörde sig snart utgå
ifrån åretal 1877 eller något
senare. Orsaken varför de upplörde-
ga, det var med det som annat som
begynder överleva sig själva och
nya seder och ceremonier upp-
komma, och den ene likom efter
efter den andre. På frågan om
karameller och frukt bjöds vid
vissa tillfällen, saas: att den
seder är dock ej helt slappad,
utan sådant kan ännu bjudas
vid bjudningar, såsom födelse-
kalas och andra tillfällen och
då såsom eller i st. f. derst.
Så används meradels konserverad frukt?

Vid de olika kyrkliga förrättningar som förekomma hava åtskilliga förändrats de sista 75 åren. I en kyrka prydes med gröna julbagar i en sed som är rar. Numera prydes altaret med blommor ofta. Krantades året om, men det förekom ej. Den som tagit sig själva av daga begravs enligt lag i kyrkhet utan blomringning eller någon blomma på kistlocket. Numera är det ju lika för alla. Vid bräuför förekom ej någon slät i allmänhet. Den tillhörde de mera burgne. Brudparet såg i kyrkan och avväntade närvarande slut, då de stegade fram till altaret och där den blivande bruden hade den minsta blomma i handen. För 50 år sedan brukades kyrktagning, men den har nästan alldeles upphört.